

veních pro nejv. správní soud v zákonech č. 103 a 104/26 (platový a učitelský), o obnově řízení před volebním soudem (str. 67) atd.

Podstatnější změny doznala v druhém vydání druhá část knížky: texty zákonů, zpracovaná drem Karlem Novákem. Obsahuje kromě textů otiskovaných ve vydání prvním (zákon o n. s. s., jednací řád n. s. s., zákon o patentním soudě) texty zákonů nových: novely k zák. o vol. soudě č. 145/24, zákona č. 144/24 o inkompatibilitě a zákona č. 217/25. Kromě toho pak řadu komentujících a odkazových poznámek a — což je nejhlavnější — velmi pěkný výběr judikatury k nejdůležitějším paragrafům zákona o n. s. s. Pro tuto část bude příručka vyhledávána snad i těmi, kdož pro theoretické problémy soudních kontrol nemají zájmu.

Hans Kelsen: Základy obecné teorie státní. »Sbírka spisů právnických a národohospodářských«, svazek XXIX. Brno 1926, Barvič & Novotný. 8°. Stran 84. Cena 15.— Kč. — Spisek jest výtahem z Kelsenova díla: *Allgemeine Staatslehre* (Berlín 1925), o němž byli čtenáři našeho listu podrobněji zpraveni (viz Všechno VII., str. 199—203). Výtah pořídil sám autor a přeložil jej prof. Dr. František Weyr, který touto prací dokumentuje kolegiální solidaritu mezi stoupenci normativní teorie. — Mimo úvod, v němž autor kritizuje nejednotnost a nejasnost metod t. zv. obecné státovědy, jak ji konstruuje panující nauka, rozdělen jest spis ve tři kapitoly, pojednávající o podstatě státu, platnosti a tvorbě právního řádu. Vycházejí z jediné základní zásady: stát = právní řád, řeší autor s úspěchem veškeré problémy shrnuté pod jménem obecné nauky státní. — V kapitole první probírají se základní znaky státu. Přesvědčivě jsou zde dokazovány hlavní these Kelsenovy státovědy: »vůle státu« jest pouhou fikcí a obrazným naznačením normativní platnosti státního řádu; rozdíl mezi platností normy a její účinností spočívá v tom, že tato jest jen představou normy (tedy skutečností ryze psychologickou); skutečnost, že státní řád aspoň do jisté míry jest účinný (působí), jest sice *conditio sine qua non*, nikoliv však *conditio per quam* pro platnost tohoto řádu; »moc státu« jest jen motivační síla představ, jichž obsahem je státní řád; státní akty, jsou-li ve shodě se státním řádem, jenž je stanoví, chápeme jako takové myšlenkovým pochodem, který je označen jako »přičítání«, a tudíž stát jakožto subjekt státních aktů jeví se jako bod přičitatelnosti. Dále jest zde probírána pomyslnost státu, rozdíly mezi zákonem přírodním a právním, mezi státem ve smyslu formálním a materiálním, dualismus mezi státem a právem a jiné problémy. — Stejně jednotně a důsledně řešeny jsou pak v kapitole druhé otázky: státní moci, svrchovanosti, území a národa, centralisace a decentralisace, sdružení států; v kapitole třetí: tři funkce či »moci« státní (zákonodárná, výkonná a soudcovská), nauka o státních orgánech a o formách státních. — Při řešení všech těchto otázek projevuje se praktičnost normativní teorie, k jejímž hlavním tvůrcům náleží spisovatel i překladatel, t. j. její způsobilost k řešení jednotlivých problémů státovědy. Spis jest pro studium sice dosti obtížný a nelze mu porozumět bez znalosti základů teorie normativní, ale jeho četba se úměrně myšlenkové námaze při ní vynaložené vyplatí, jak praví vystižně překladatel ve své předmluvě. Jest pak vhodnou informací všem, kdož se zabývají studiem práva státního a nemohou prostudovati velké dílo Kelsenovo. Pro zajímavost sluší připomenouti, že tento český překlad jest avšak originálem, neboť jest prvním knižně vyšlým překladem vůbec, kdežto jeho německý originál zůstane v rukopise.

K. Gerlich.

Univ. prof. Dr. Frant. Čáda: Československá literatura právníká a státovědecká, vydaná od počátku republiky v letech 1918—1925. Nákladem Bursíka a Kohouta v Praze, 1926, 16°, stran 254, cena 10 Kč. — Po svém prvním úspěšném pokusu o soupis literatury právníké a státovědecké z r. 1922 (obsahuje literaturu do konce r. 1921), přichází prof. Dr. Čáda s novým soupisem, tentokrát značně rozšířeným nejen obsahově, nýbrž i technicky. Autor chce podati svou práci příručkou hlavně praktickým právníkům, která by jim byla bezpečným vo-